

تابو و نشانه‌شناسی مد و لباس

(مجموعه مقالات)

مرضیه مشتاق پور

www.ketab.ir

انتشارات حکیم نظامی گنجهای

تابو و نشانه‌شناسی مد و لباس
(مجموعه مقالات)

نویسنده: مرضیه مشتاق‌پور

صفحه‌آرایی: کارگاه نشر نظامی

شرح تصویر روی جلد: بیهوشی، اثر حسین چالایان، ۲۰۱۰
مشخصات ظاهری: ۷۲ ص وزیری، شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۶۸-۰۰-۶

نشر: انتشارات حکیم نظامی گنجهای

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸، تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ: چاپخانه نیوگرافی: تهران، مشکین

نقد: جام نوشته‌ها یا هرگونه برداشت به هر شکل،
مطوب با جازهی رسمی از ناشر است.

سرشناسه: مشتاق‌پور، مرضیه، -

عنوان و نام پدیدآور: تابو و نشانه‌شناسی مد و لباس (مجموعه مقالات) /
مرضیه مشتاق‌پور.

مشخصات نشر: تبریز: انتشارات حکیم نظامی گنجهای، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۷۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۶۸-۰۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: پوشاک -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Clothing and dress -- Iran -- Social aspects

موضوع: مد -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Fashion -- Iran -- Social aspects

موضوع: نشانه‌شناسی

موضوع: Semiotics

رده بندی کنگره: GT۱۴۲۰

رده بندی دیویی: ۳۹۱/۰۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۲۷۸۷۷

نشانی: تبریز، اول خیابان طالقانی، ساختمان نورافرا، طبقه ۳

تلفن: ۰۴۱۳۵۵۴۰۰۵۲-۰۹۱۴۸۶۰۶۹۶۶

آدرس سایت: Nezamibook.ir

آدرس الکترونیکی: Nezami.Pub@gmail.com

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	تابو حجاب و بی حجابی
۲۵	مد به عنوان نظام نشانه‌ها
۳۹	نشانه‌شناسی مد و پوشاک
۵۵	نشانه‌شناسی پوشاک و تحلیل لایه ای از دیربف کور صادق هدایت

پیشگفتار

مردم مختلف در پوشش از نشانه‌های خاصی استفاده می‌کنند تا بدین طریق بتوانند بین خود و دیگران یک ارتباط فرهنگی و اجتماعی ایجاد کنند. بنابراین برای پی بردن به این نشانه‌ها، علاقمندان ما نیاز داریم که مطالعه دقیقی در نظام‌های دینی، اعتقادی، اعمال تابویی و باورهایی که بر اساس آنها افراد نوع پوشاک خود را تعیین می‌کنند، داشته باشیم. برای مثال؛ همچنان که زبان اقوام مختلفی مانند ترک، لر، فارس، آن‌ها را از هم متمایز می‌سازد، لباس‌ها و پوشش‌های سنتی و امروزی نیز قوم‌های مختلف را از هم با یکدیگر تفکیک می‌کند. در نتیجه اگر بر این باور باشیم که تغییر زبان یک قوم باعث تغییر هویت فرهنگی آن ملت خواهد شد، تغییر لباس بومی، محلی یک قوم نیز باعث از بین رفتن هویت آن جامعه خواهد شد.

طرز دوخت لباس‌ها، پارچه‌هایی با بافت‌های متفاوت با انواع رنگ‌ها، نشان دهنده ارزش‌ها، ضدارزش‌ها، معیارهای فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی، معنوی و همچنین نشان دهنده باورهای عمیق یا ضعف دینی به همراه مشخص کردن فقر و ثروت در میان مردم می‌باشند. از طرفی دیگر مد یک نهاد اجتماعی، نظامی از ارزش‌ها و ابزار ارتباطی است. با توجه به مفاهیم یک سیستم فرموله شده در نظریه نشانه‌شناسی، نظام مد را می‌توان به عنوان یک

سیستم پویا شناخت و تعریف آن را با همه زمان‌ها تغییر داد. در همان زمان، همانطور که آخرین نشریات نظریه پردازان مدرن نشان می‌دهند، مد همچنین می‌تواند ارزش‌های استاتیک را به نمایش بگذارد. بنابراین مد؛ زبان نشانه‌ها، نماد و نمادگرایی غیرکلامی است که معانی مربوط به افراد و گروه‌ها را در ارتباط با یکدیگر به نمایش می‌گذارد و لباس‌ها دارای توانایی بالقوه زیادی برای انتقال پیام هستند، اما باید خاطر نشان کرد که مردم همیشه لباس‌های دلخواه را برای ارسال پیام مشخص و هدف از پیش تعیین شده از دست نمی‌دهند. در نتیجه اکنون لازم است، پس از ایجاد نیاز به تجزیه و تحلیل سیستماتیک از نشانه‌شناسی لباس، چارچوبی برای مطالعه نشانه‌شناسی لباس در متون چندبعدی ارائه شود.

در این کتاب، چهار مقاله در زمینه تابو و نشانه‌شناسی مد و لباس ارائه شده است که برای دانشجویان رشته روانشناسی، روانشناسی، طراحی مد و رشته‌های مختلف هنر و همچنین همه علاقه‌مندان به مطالعه علم نشانه‌شناسی مفید و قابل استفاده می‌باشد.

مرضیه مشتاق‌پور
تابستان ۱۳۹۴